

URZĄD
PATENTOWY
PRL

Patent tymczasowy dodatkowy
do patentu nr

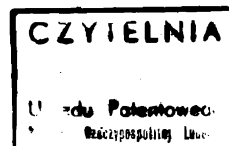
Int. Cl.² G01N 3/58

Zgłoszono: 21.12.78 (P. 212071)

Pierwszeństwo:

Zgłoszenie ogłoszono: 03.12.79

Opis patentowy opublikowano: 01.07.1982

Twórcy wynalazku: Józef Wojtyła, Józef Matuszek

Uprawniony z patentu tymczasowego: Politechnika Łódzka, Łódź (Polska)

Urządzenie do badania skrawalności metali

1

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do badania skrawalności metali, przeznaczone zwłaszcza do badania stali automatycznych.

Znane urządzenie do badania skrawalności zestawione jest z wiertarki z układem posuwowym, zespołu uchwyto-podziałowego, elektronicznego układu pomiarowego oraz układu pneumatycznego chłodzącego wiertło i odprowadzającego wióry. Podstawowymi elementami układu posuwowego zamontowanego na wiertarce są dwa krążki linowe i stalowa linka z zamocowanym na jej końcu ciężarkiem. Jeden z krążków sztywno związany jest z wałkiem zębatym wiertarki, przez drugi krążek zamontowany przy pomocy łożyska na korpusie obrabiarki opasana jest linka z ciężarkiem. Wałek zębaty wiertarki wyposażony jest z jednej strony jej korpusu w dźwignię, a z drugiej strony w tarczę zapadkową i zapadkę. W skład zespołu uchwyto-podziałowego wchodzi dwa uchwyty trójszczekowe samocentrujące, zamocowane na stole wiertarki przez mechanizm zatraskowy zabezpieczający ich ruch podziałowy co 20°. Wewnątrz uchwytów poprzez dysze doprowadzane jest powietrze pod ciśnieniem, które chłodzi wiertło piórkowe i równocześnie usuwa wióry z wierconego otworu.

Znane urządzenie cechuje mała uniwersalność wykonywanej próby, ograniczenie kształtu i wymiaru badanych próbek oraz możliwość oceny skrawalności tylko przez powiercanie.

Urządzenie do badania skrawalności metali według wynalazku złożone jest z wiertarki posiadającej z jednej

2

strony wałka zębatego jej korpusu sztywno zamocowany krążek zapadkowy współpracujący z obrotowo zamocowaną na nim dźwignią z zapadką i stale z nim powiązany krążek linowy i pokrętko, a z drugiej strony tarczę zapadkową i elastyczne sprzęgło z krążkiem linowym przenoszące ruch na przetwornik obrotowo-impulsowy, znanego układu pomiarowego, wymiennych uchwytów obróbczych oraz przyrządu do pomiaru momentu skrawania.

Zaletą urządzenia jest prosta konstrukcja, krótki czas badania próbek o różnych kształtach i wymiarach oraz większa ilość mierzonych parametrów skrawania pozwalająca na wszechstronną ocenę skrawalności badanego materiału.

Przedmiot wynalazku jest pokazany na rysunku w przykładzie wykonania, na którym fig. 1 przedstawia urządzenie w widoku z przodu, fig. 2 przedstawia urządzenie w widoku z boku.

Urządzenie do badania skrawalności metali składa się z wiertarki 1 zamocowanej na podstawie 2 i połączonej przez umieszczony w uchwycie 3 na korpusie wiertarki 1 przetwornik obrotowo-impulsowy 4 z elektronicznym układem pomiarowym 5, wymiennych uchwytów obróbczych 6 i przyrządu do pomiaru momentu skrawania 7 zamocowanych na stole obrabiarki.

Po jednej stronie wałka zębatego 8 korpusu wiertarki 1 zamontowany jest układ wywierania stałej siły posuwowej wrzeciona 9 zestawiony z krążkiem linowym 10 i krążkiem zapadkowym 11 sztywno połączonych z wałkiem 8 oraz obrotowo osadzonego w uchwycie 12 zamocowanego na

korpusie wiertarki 1 krążka 13, przez który od krążka linowego 10 prowadzona jest linka 14 z obciążnikiem. Możliwość zmiany położenia wrzeciona 9 zapewnia dźwignia z zapadką 15 współpracująca z krążkiem zapadkowym 11 sztywno związanym z wałkiem zębatym 8 lub przymocowanym do niego pokrętkiem 16. Z drugiej strony korpusu wiertarki 1 na wałku zębatym 8 zamontowana jest tarcza zapadkowa 17 ustalająca poprzez dźwignię zatraskową 18 przymocowaną do korpusu obrabiarzki położenie wrzeciona 9, regulację wielkości przesuwu wrzeciona 9 zapewnia po wyjęciu dźwigni zatraskowej 18 śruba mikrometryczna 19 i ustawiony na tarczy zapadkowej 17 zderzak 20 zamocowany jak i śruba mikrometryczna 19 do korpusu wiertarki 1.

Przenoszenie ruchu obrotowego wałka zębatego 8 na przetwornik obrotowo-impulsowy 4 zapewnia mocowane na nim elastyczne sprzęgło 21 z krążkiem linowym 22. Przyrząd do pomiaru momentu skrawania 7 mocowany na stole wiertarki 1 połączony jest układem pomiarowym 5 za pomocą krążków 22 i 23 przekreślonym do stołu wiertarki 1, a z krążkiem 24 mocowanym podobnie jak i krążek 23, łączy się podczas wzorcowania.

Urządzenie według wynalazku jest proste w budowie i obsłudze, zapewnia dobrą powtarzalność wyników, moż-

liwość łatwego odtworzenia wyników i wymaga niewielkiej ilości badanego materiału. Urządzenie może znaleźć zastosowanie do klasyfikacji materiałów pod względem skrawalności, badania błędów materiałowych, badania niejednorodności składu chemicznego, badania odporności materiałów narzędziowych na zużycie itp.

Zastrzeżenie patentowe

Urządzenie do badania skrawalności metali, złożone z wiertarki wyposażonej w zębata wałek z tarczą zapadkową i krążkiem linowym, układu pomiarowego, wymiennych uchwytów obróbczych i przyrządu do pomiaru momentu skrawania, ~~znamiennie~~ tym, że wałek zębata (8) posiada z jednej strony zamocowany nierozłącznie krążek zapadkowy (11) oraz obrotowo osadzoną dźwignię z zapadką (15) połączoną z krążkiem linowym (10), natomiast drugi koniec wałka zębatego jest wyposażony w tarczę zapadkową (17) połączoną z jednym końcem elastycznego sprzęgła (21), na którego korpusie jest osadzony krążek linowy (22) do przeniesienia ruchu na przetwornik obrotowo-impulsowy (4).

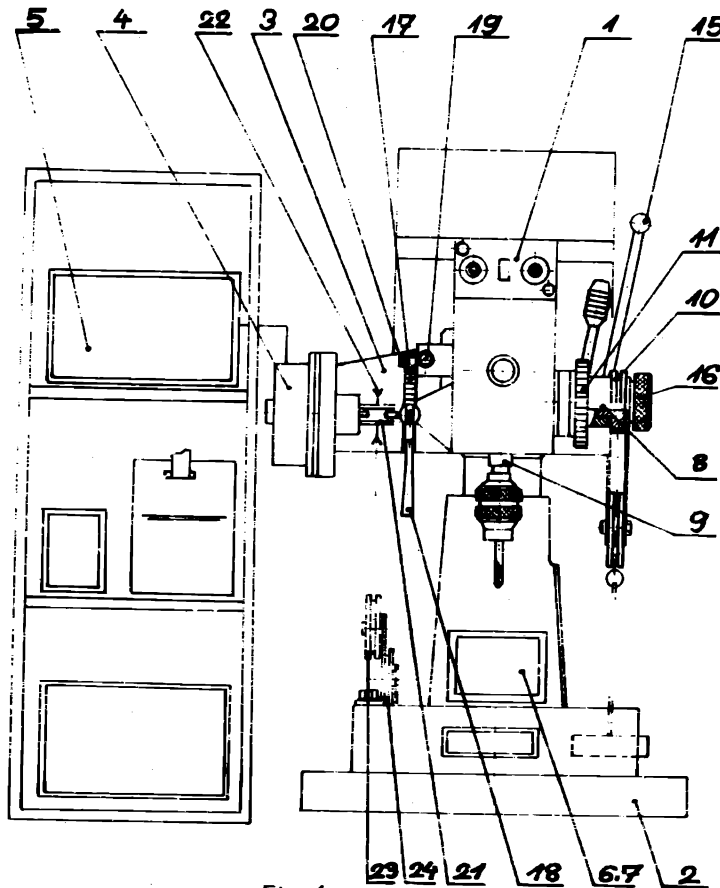

Fig. 1

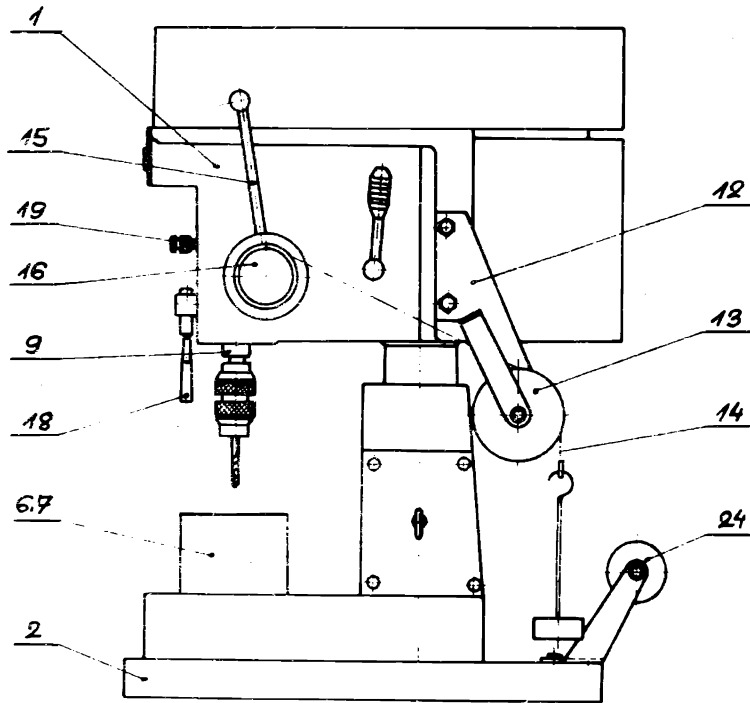

Fig. 2